

Studiul epistolei către Evrei – W.J. Ouweneel

Studiul nr. 11: Isus, Conducătorul pe drumul prin pustiu (Evrei 10.35-13.7)

Introducere

A. Persoana mai bună (Evrei 1.1-7.28)

B. Sistemul mai bun (Evrei 8.1-10.18)

C. Conduita de viață cea mai bună (Evrei 10.19-13.25)

1. Isus ne introduce în Locul Preasfânt (Evrei 10.19-34)
2. Isus, Conducătorul pe drumul prin pustiu (Evrei 10.35-12.11)
  - 2.1 Viața prin credință (Evrei 10.35-11.2)
  - 2.2 Principiile credinței (Evrei 11.3-7)
  - 2.3 Răbdarea credinței (Evrei 11.8-22)
  - 2.4 Energia credinței (Evrei 11.23-38)
  - 2.5 Alergarea credinței (Evrei 11.39-12.3)
  - 2.6 Încercarea credinței (Evrei 12.4-11)

Intercalare: Sângele care vorbește despre lucruri mai bune (Evrei 12.12-13.7)

1. Urmărirea sfințirii (Evrei 12.12-17)
2. Intrarea în lucrurile mai bune (Evrei 12.18-29)
3. O umblare curată (Evrei 13.1-7)

2.5 Alergarea credinței (Evrei 11.39-12.3)

Evrei 11.39-12.3: 39. Și toți aceștia, primind mărturie prin ¹ credință, n-au primit promisiunea, **40.** Dumnezeu având în vedere ceva mai bun pentru noi, ca ei să nu fie făcuți desăvârșiți fără noi.

1. De aceea și noi, având un nor așa de mare de martori care ne înconjoară, dând la o parte orice greutate și păcatul care ne înfășoară așa de ușor, să alergăm cu răbdare în alergarea ^a care ne stă înaintea, **2.** privind ² țintă la Isus, Căpetenia ³ și Desăvârșitorul credinței, care, pentru bucuria pusă înaintea Lui, a răbdat crucea, disprețuind rușinea, și șade la dreapta tronului lui Dumnezeu ^b. **3.** Gândiți-vă bine dar la Cel care a răbdat de la păcătoși așa mare împotrivire față de Sine ⁴, ca să nu obosiți, descurajându-vă în sufletele voastre.

Remarci

¹. vezi adnotarea în Evrei 11.33

². textual „luând privirea de la ceva și îndreptând-o spre”, adică să nu privești la toate celelalte lucruri și să ai ochii îndreptați exclusiv spre un singur lucru.

³. acesta este conducătorul care merge pe drum înaintea altora.

⁴. aceasta înseamnă, păcătoșii păcătuiesc împotriva lor înșiși.

^a. 1 Corinteni 9.24

^b. Evrei 1.3; 8.1; 10.12; Psalmul 110.1; Matei 22.44; Marcu 16.19; Faptele apostolilor 2.34; Efeseni 1.20

==> Teme (Evrei 11.39-13.7)

1. Citiți cele două pasaje din partea 11 în liniște și atent, căutați să urmăriți cât se poate de bine expunerea de idei a scriitorului și să recunoașteți subiectele principale.

2. Ce este „mai bun” și „desăvârșit” în versetul 40?

3. Cercetați cum este prezentat Isus în Evrei 12.1-3 ca erou al credinței și ce înseamnă aceasta pentru viața noastră de credință.

4. Ce înseamnă „lupta împotriva păcatului” în Evrei 12.4?

5. Despre ce disciplinare este vorba în Evrei 12.4-11? Avem noi sau au alții parte de aceeași disciplinare?

6. Ce înseamnă Tatăl duhurilor în Evrei 12.9?

7. Ce era „lumesc” la Esau în Evrei 12.16 și ce înseamnă 17b în acest context?

8. Urmăriți cum în Evrei 12.18-29 cele două sisteme succesive sunt puse încă o dată față în față și faceți o privire de ansamblu și un studiu despre elementele sistemului nou.

9. La care evenimente se referă Evrei 12.26,27?

10. Care relații sunt tratate în Evrei 13.1-7?

Comentariu

Scriitorul a ajuns la finalul unei enumerări lungi a eroilor credinței vechi-testamentali și al faptelor de credință și acum trage o concluzie generală. Eroii credinței au primit ceva, însă a fost și ceva pe care nu l-au primit:

- Ei au primit o mărturie bună de la Dumnezeu, pe care au dobândit-o prin credința lor, notată în Scriptură;

- însă ceea ce nu au primit a fost ceea ce li s-a făgăduit:

- ei nu au primit atâta timp cât ei au trăit pe pământ,

- dar ei nu au primit nici atunci când au ajuns în Paradis.

Realmente credincioșii vechi-testamentali așteaptă încă în mormintele lor împlinirea făgăduințelor. După ele au trebuit să aștepte deja mult timp, și pentru aceasta sunt două motive:

- Înainte ca credincioșii vechi-testamentali să trebuiască să învieze dintre morți, ca să primească binecuvântarea făgăduită, Dumnezeu a vrut să introducă sistemul nou, mai bun, prin care evreii au primit deja acum mai multă binecuvântare decât vor primi credincioșii vechi-testamentali în învierea lor.

- Credincioșii vechi-testamentali nu vor învia mai devreme și nu vor intra în patria cerească mai devreme decât vor învia dintre morți credincioșii nou-testamentali, sau vor fi transformați la venirea lui Hristos.

De aceea încă o dată: eroii credinței din vechime vor primi binecuvântarea făgăduită lor abia atunci când și noi o vom primi, însă noi primim mult mai mult: noi avem deja acum intrare în Locul Preasfânt ceresc, legătură cu un Hristos glorificat și Duhul Sfânt pe pământ locuind deja în noi.

Cei din vechime au primit nu numai o bună mărturie din partea lui Dumnezeu, ci ei sunt și martori pentru noi despre adevărata viață de credință (Evrei 12.1). Dar când este vorba despre aceasta, atunci cel mai mare erou al credinței este Domnul Isus Însuși, care a mers înaintea noastră pe drumul credinței și l-a parcurs ca:

- „Inițiator și Desăvârșitor”. Conducătorul care merge înaintea noastră pe drumul de credință al nostru,
- „Desăvârșitorul”. Conducătorul care duce la un final bun drumul nostru de credință.

În privința aceasta Domnul Isus este mult mai presus decât cei din vechime:

- Credincioșii vechi-testamentali sunt martori pentru noi despre drumul credinței, însă numai Domnul Isus este marele Conducător și desăvârșitor al credinței;
- Credincioșii vechi-testamentali nu sunt încă desăvârșiți (Evrei 11.40), însă Hristos este. El șade la dreapta tronului lui Dumnezeu (Evrei 12.2).

Privind la Isus găsim mult mai mult decât dacă privim la cei din vechime: putere, pentru a merge pe drumul credinței. Acest drum al credinței este comparat aici cu un concurs:

- „Norul de martori” constituie spectatori de pe tribună,
- Evreii sunt participanții la concurs aflați pe pista de alergare,
- Isus este țelul și cununa la finalul alergării.

Privind la prețul luptei, concurentul leapădă haina cea mai frumoasă și podoaba, ca să nu fie împiedicat în alergarea lui și să câștige alergarea. La fel și evreii trebuiau să depună tot ce îi împiedica:

„*orice povară*”: lucruri pământești, pe care le luăm asupra noastră și ne apasă, ne împiedică în alergare;

„*orice păcat*”: în epistola către Evrei înainte de toate toată necredința și tot egoismul, care ne vin printre picioare și ne fac să ne împiedicăm.

Evreii aveau nevoie de perseverență (Evrei 10.36), ca să alerge până la final. De aceea ei trebuiau încurajați din nou, și de aceea ochii lor sunt îndreptați de la orice ispită și descurajare spre Isus, și anume sub două aspecte:

- privind la Isus, care acum este în glorie: și Isus pe drumul de credință al Lui a avut ochii îndreptați spre bucuria cerească și astfel a îndurat suferințele crucii și a disprețuit rușinea adusă Lui din partea vrăjmașilor Săi; și astfel El a ajuns la țel: locul Său sublim în glorie. La fel și evreii ar trebui să nu eșueze, ci să privească spre bucuria viitoare, în care ei vor intra, atunci când și ei vor intra în prezența lui Dumnezeu;
- privind la Isus, așa cum El era odinioară în apăsare: și El a avut parte în timpul vieții Lui de credință de împotrivire, neacceptare, respingere, lepădare și batjocură din partea oamenilor păcătoși; evreii trebuiau să-L urmeze în acestea, și când ei priveau la modelul Său minunat, prin aceasta vor primi putere ca să nu obosească și să nu se epuizeze, ci cu perseverență să alerge până la final.

Versetul 39: scriitorul a vorbit la sfârșitul capitolului 10 despre drumul de credință al evreilor: ei au avut parte de încercări și necazuri și acum erau descurajați. Ei aveau nevoie de răbdare, ca să meargă până la final pe drumul credinței și să-și păzească sufletele. În timpuri de strâmtorare cel drept trăiește pe baza credinței; așa trebuiau evreii să învețe aceasta din multele modele de fapte de credință care se găsesc în Vechiul Testament. Acestea sunt enumerate apoi în Evrei 11, la care la începutul capitolului 12 se trage o concluzie generală: așa trebuiau evreii să alerge acum cu perseverență în alergarea credinței și totodată să privească la cel mai mare Erou al credinței: la Isus. Aici în Evrei 11.39 se trage un fel de concluzie intermediară cu privire la eroii credinței („cei din vechime”, versetul 2) din capitolul 11: ei nu au primit în tot timpul vieții lor binecuvântarea făgăduită; ei au trebuit să trăiască până la sfârșit prin credință. Mai clar: ei vor primi făgăduința abia atunci când noi o vom primi în înviere, căci împlinirea oricărei făgăduințe este dependentă de Hristos și de noul sistem, pe care El l-a introdus abia acum.

Prin credință să primești o mărturie: versetul acesta se leagă de versetul 2: cei din vechime au primit o mărturie bună în Scriptură: faptele lor de credință au fost notate acolo pentru noi, așa că noi putem avea foloase din ele. Deoarece în versetul nostru nu stă „în (puterea) acestei credințe”, ci „prin (intermediul) credinței lor”, aceasta este ceva personal și înseamnă probabil că cei din vechime nu au primit mărturia bună ulterior prin Scriptură, ci au primit-o chiar în timpul vieții lor.

Nu au primit făgăduința: „făgăduința” înseamnă „cele făgăduite”: cei din vechime nu au primit în timpul vieții lor împlinirea a ceea ce li s-a făgăduit. La aceasta trebuie însă adăugat că ei nu au primit ceea ce li s-a făgăduit nici după ce ei au adormit. Observă singularul: „făgăduința”. Toate făgăduințele care au fost date credincioșilor din Vechiul Testament își au punctul culminant în făgăduința referitoare la Hristos. Atâta timp cât El nu venise și nu înfăptuise lucrarea, nu putea fi vorba de desăvârșire, de împlinire deplină, de terminare.

Versetul 40: pentru noi ceva mai bun: făgăduința dată celor din vechime poate fi împlinită când credincioșilor epocii noi li s-a dăruit sistemul mai bun, binecuvântarea mai bună. Deseori ne-am referit la funcția cuvântului cheie „mai bun” (vezi partea 1). Însă în cadrul acestui „mai bun” trebuie să facem atenți o diferențiere: pe de o parte evreii au primit deja în viața lor „lucruri mai bune”, care niciodată nu au fost partea celor din vechime, cum ar fi privirea prin credință la Omul glorificat în cer, posedarea Duhului Sfânt pe pământ, intrarea în locul Preasfânt ceresc înapoia perdelei. Pe de altă parte Evrei 10.36 spune că și evreii vor primi în curând în viitor „făgăduința”. La fel și pentru noi împlinirea definitivă a făgăduinței este legată cu „învierea mai bună” (versetul 35), cu revenirea lui Hristos (Evrei 9.28; 10.37), cu veacul viitor (Evrei 6.5), cu lumea viitoare locuită (Evrei 2.5), cu bunurile viitoare (Evrei 9.11; 10.1). „Făgăduința” conține în primul rând: venirea lui Hristos în lume, ca să înfăptuiască jertfa desăvârșită (Evrei 10.5), care constituie baza noului sistem, din care noi constituim o parte și care ne-a adus deja lucruri mai bune, decât cele pe care le-au savurat vreodată cei din vechime; în al doilea rând „făgăduința” conține revenirea lui Hristos și înființarea Împărăției păcii.

Nu fără noi: când va începe Împărăția păcii, atât credincioșii vechi-testamentali cât și credincioșii nou-testamentali vor intra în același timp în ea, având parte de același Hristos și de aceeași înviere. Înainte de aceasta făgăduința nu poate fi împlinită deplin. Faptul că cei din vechime nu au primit făgăduința, nu este din cauza „îndelungii-răbdări a lui Dumnezeu” (compară cu 2 Petru 3.9), sau a credinței slabe a celor din vechime, ci simplu din cauză că împlinirea nu putea să aibă loc atâta timp cât Hristos nu era venit și nu era revenit. Împlinirea făgăduinței poate avea loc numai în cadrul noului legământ, pentru care Hristos a pus baza prin jertfa Sa. Însă scriitorul exprimă și mai accentuat: el nu spune „fără Hristos”, ci „nu fără noi”. Introducerea lui Hristos include și introducerea „adunării celor întâi născuți” (Evrei 12.23), a acelor care sunt legați cu El. Mai întâi Hristos trebuia să se nască, apoi trebuia să se constituie adunarea celor întâi născuți, apoi Hristos va reveni și atunci va începe „desăvârșirea”, în care vor intra credincioșii tuturor timpurilor prin înviere. Într-un anumit sens noi posedăm deja acum desăvârșirea, în care vor intra simultan cei din vechime și noi și anume la învierea de la începutul Împărăției păcii.

Evrei 12.1: acum urmează concluzia principală: de aceea, pentru că suntem înconjurați de o ceată așa de mare de credincioși vechi-testamentali să dăm la o parte tot ce ne împiedică și să mergem cu perseverență pe drumul credinței până la sfârșit. Expresia puternică „de aceea” scoate în evidență importanța acestei concluzii și de asemenea și îndemnul care rezultă direct din acesta.

Nor de martori: acești „martori” sunt desigur cei din vechime, eroii credinței din Evrei 11. Ei nu numai au primit ei înșiși o mărturie bună pentru umblarea lor (Evrei 11.2,39), ci ei sunt martori și pentru noi, persoane care prin propriile fapte de credință depun mărturie despre valoarea vieții de credință. Scriptura mărturisește despre ei și prin Scriptură ei mărturisesc și pentru noi. Deci, ia seama la mărimea „norului” de martori care ne înconjoară. Cuvântul nor era în greaca clasică un cuvânt cunoscut, ca să arate o mulțime, o mulțime mare, de nenumărat, strâns unită; compară cu cuvântul nostru „roi” (Bauer). Nu este exclus ca scriitorul să folosească acest cuvânt aici ca să facă o referire la Paradis; compară cu Evrei 12.23: „duhurile celor dreți, făcuți desăvârșiți”, însă

eu am impresia că această părere merge mult prea departe. Imaginea folosită aici este mai mult aceea a unei mulțimi de spectatori, care stau pe tribuna din jurul pistei de alergare, așa că alergătorii au spectatori „în jurul lor”. Dar trebuie atenție la folosirea cuvântului „spectator”; înțelesul cuvântului „martor” nu este acela că cei din vechime ne „observă” din cer, fie simbolic fie realmente (așa cum prezintă diferiți comentatori), ci că ei ne dau o mărturie, ne încurajează în alergare. „Norul”, care ne înconjoară, constă ca să zicem așa din atleții vechi, care au alergat în timpurile de demult pe pista de alergare și au primit premii, și acum ne impulsionează pe noi, prin aceea că ne mărturisesc despre perseverența lor și despre rezultatele lor. Așa fac și cei din vechime: pe baza Scripturii, care vorbește despre faptele lor de credință, ne încurajează în lupta credinței noastre.

Excurs: Jocurile grecești

În antichitatea greacă erau diferite „panhelenistice” (adică înainte de lumea greacă) sărbători sportive. Cele mai importante din ele erau jocurile olimpice (ținute în Olimp spre onoarea zeului Zeus), jocurile pitișe în Delfi (Phyton era numele monstrului care supraveghea oracolul din Delfi și prin care a fost bătut zeul Apollo), jocurile nemeșe în Neme și jocurile istmișe în Corint (isthmos înseamnă „istm – limbă de pământ”, din Corint). La aceste jocuri luau parte numai bărbați. Ele constau între altele, în alergări, curse de care, sărituri și aruncarea cu discul. Sărbătorile întăreau sentimentele naționale și religioase ale grecilor și erau deosebit de populare. Jocurile olimpice au avut loc mai mult de 11,5 secole în fiecare al patrulea an și au fost desființate abia în anul 393 după Hristos prin împăratul Theodosius.

Jocurile erau așa de cunoscute că este de înțeles când noi găsim în Noul Testament diferite referiri la aceste jocuri, nu numai în scrisorile adresate adunărilor dintre păgâni, ci și în cele adresate evreilor. Palestina făcea de asemenea parte din lumea helenistă începând de la cucerirea ei de către Alexandru cel Mare și împărații seleucizi au introdus și acolo felurile de sport grecesc. Împăratul Antiochus Epiphanes a acordat împuternicire unor iudei răzvrățiți pentru a introduce stilul de viață păgân. Ei au înființat în Ierusalim o școală de atleți, așa cum era obiceiul la păgâni (1 Macabei 1.13,14). „Astfel predilecția pentru obiceiurile grecești și trecerea la obiceiurile străine au devenit așa de puternice ca urmare a nebuniei păcătosului Iason, care nu avea nimic în sine dintr-un mare preot, că preoții nu se mai preocupau cu slujba la altar, ci prin desconsiderarea Templului și neglijarea jertfelor se grăbeau să participe la reprezentațiile contrare legii de concurs pe arenă după cerințele aruncării cu discul (2 Macabei 4.13,14).

Primele trei din numitele feluri de sport sunt menționate în Noul Testament, în mod deosebit alergarea, la care Pavel face mereu aluzie (Romani 9.16; Galateni 2.2; 5.7; Filipeni 2.16; 2 Timotei 4.7; Faptele apostolilor 20.24). În 2 Timotei 2.5 el vorbește la modul general despre un „luptător” (textual: atlet), aceasta înseamnă un participant la jocuri, care este încununat (adică primește cununa) numai dacă a luptat „după legile jocului”, adică conform regulilor jocului. Cele trei pasaje cele mai interesante sunt: 1 Corinteni 9.24-27; Filipeni 3.13,14; Evrei 12.1.

1 Corinteni 9.24: „stadion” este un cuvânt pe care noi îl cunoaștem din sportul actual. Inițial stadionul era o măsură de lungime (+/- 185 metri); deoarece pista de alergare olimpică avea lungimea de o stadie, cuvântul înseamnă și „pistă de alergare”. În Corint erau cunoscute și jocurile istmice. La concurs se dădea numai un singur premiu, așa că fiecare dădea tot ce putea ca să câștige premiul.

1 Corinteni 9.25: pentru a obține un rezultat bun în concurs, atletul trebuia să se antreneze temeinic și să se abțină de la multe plăceri și mâncăruri. Șu aceasta numai pentru „un premiu trecător”: nu o sumă de bani, o medalie sau un pocal, ci o cunună de frunze de măslin, de pătrunjel, de brad și de dafin (compară cu Filipeni 4.1; 1 Tesaloniceni 2.19; 2 Timotei 4.8; Iacov 1.12; 1 Petru 5.4; Apocalipsa 2.10; 3.11; 4.4,10).

1 Corinteni 9.26: aici este numit după alergare și lupta cu pumnul sau boxul; boxerul bine antrenat poate determina pe adversarul lui să nu poată evita loviturile lui, ca și cum el ar lovi în aer, ci el lovește pe adversarul lui în locul potrivit.

1 Corinteni 9.27: atletul își disciplinează trupul în timpul antrenamentului, pentru al aduce pe cât se poate de bine în formă. Altfel s-ar putea întâmpla ca el, după ce el a predicat altora (adică a chemat ca un crainic să vină la concurs, fie ca să privească, fie ca să ia parte la concurs), el însuși să fie „respins”, adică descalificat, dacă în urma încercării va cădea, pentru că condiția lui nu era în ordine.

Filipeni 3.13,14: probabil Pavel se referă aici la cursa de care. Cursa cu care ușoare și cai era un sport foarte vechi și foarte cunoscut la greci și a devenit foarte popular și la romani. Deoarece Filipi era o colonie romană, trebuie ca și filipenii să fi cunoscut sportul acesta. „Pavel se descrie ca fiind el însuși în car, proptit în față împotriva părții din față, care era curbată spre genunchiul conducătorului, în timp ce hățurile erau în jurul corpului lui și rezemându-se de partea dinapoi, pentru ca hățurile să preia greutatea. În cadrul unei preocupări așa de intense, o privire înapoi „ar fi fost fatală” (Blauklock). Astfel conducătorul avea privirea țintă spre țel (final) și la preț (cununa de învingător) și nu se lăsa abătut de nimic.

Evrei 12.1: „norul de martori” constă dintr-o mulțime compactă de spectatori pe tribună, constând din mulți atleți din vechime, care prin strigătele lor înflăcărează pe concurenți pe pista de alergare. Deoarece ochiul concurentului este îndreptat spre țintă, el are numai o imagine confuză despre spectatori, așa că spectatorii apar realmente ca un nor. Alergătorul poate alerga bine numai dacă nu duce nimic cu sine, care ar putea să-l împiedice în alergare. Orice povară, care este asupra lui, trebuie s-o depună din cauza aceasta; unii gândesc că în cazul acestui cuvânt este vorba și de greutatea corporală a atletului; în cadrul antrenamentului atletul își alege ca țel și reducerea greutății corporale inutile. În timpul alergării el dezbracă toate hainele care îl pot captiva și astfel îl împiedică în alergare. În cadrul alergării însăși este nevoie de perseverență; să rezisti fără amânare până la sfârșit, să ai ochiul îndreptat spre țel.

De aceea și noi ... să dăm la o parte ... și să alergăm: aceasta este a noua și a zecea oară că scriitorul rostește un asemenea îndemn, în care el însuși se include, nu ca un evreu mai bun sau mai rău. Ambele îndemnuri se referă la imaginea alergătorului, pe care o cunoaștem așa de bine la Pavel (vezi excurs). Mai întâi atletul trebuie să renunțe la tot ce îl împiedică în alergarea lui și după aceea să alerge cu perseverență. La fel și credinciosul trebuie să se cerceteze dacă nu cumva în viața lui sunt lucruri care sunt o „povară”. Modul cel mai rapid pentru a descoperi ce este o povară este să alergi, adică să-L urmezi necondiționat pe Hristos. Atunci credinciosul află repede unde „apasă” spiritual. La aceasta nici măcar nu amintim diferite păcate, care sunt pietre de poticnire pe cărarea credinței lui. Dar dacă privești la Isus (versetul 2), primești putere să renunți la orice povară și la orice păcat. Pelerinul nu-și dezbracă simplu îmbrăcămintea frumoasă și punga lui plină cu aur; dar când un pelerin devine alergător în concurs, atras de un premiu al concursului, pe care și-l dorește mai mult decât orice altceva, atunci el nu are nici o osteneală să-și dezbrace hainele frumoase, podoaba și aurul. Însă trebuie să fie cu adevărat puterea de atracție a țelului și a premiului. Numai „privind la Isus” poate credinciosul să facă această renunțare, prin carne nu se poate.

Orice greutate: sau „masă”, „povară”, „împovărare”. Așa cum am spus aici ne putem gândi la orice greutate pe care un atlet o poartă cu sine. Aceasta se poate referi chiar și la greutatea corporală inutilă, de care atletul a încercat să scape în timpul antrenamentului. Pentru aplicarea, așa cum scriitorul o intenționează aici, aceasta nu contează prea mult; este vorba de tot ce este în plus și împovărător, care împiedică pe credincios pe drumul său de credință. Deoarece „păcatul” este amintit în mod deosebit, în cadrul „poverii” nu trebuie să ne gândim la lucrurile păcătoase. Sunt foarte multe lucruri bune ale acestui pământ, care nu sunt greșite în ele însele, și din care pelerinul poate savura liniștit. Însă pentru alergător, pentru credinciosul aflat pe pista de alergare, care urmărește țelul, care încearcă permanent să vină tot mai aproape din punct de vedere spiritual de Hristosul glorificat, sunt lucruri care îl apasă și îl împiedică. Aici nu sunt poverile din Galateni 6.2, îngrijorările vieții, de care nu putem scăpa, și nici nu sunt „poverile” din Galateni 6.5, obligațiile noastre și responsabilitatea noastră, la care la fel de puțin putem renunța. Însă este vorba de lucruri pământești, pe care le luăm de bună voie asupra noastră, care în sine nu sunt păcătoase, dar care ne împiedică în alergare.

Păcatul care ne înfășoară așa de ușor: noțiunea „păcat” desigur nu este preluată din sport, însă cuvântul „înfășoară” arată că scriitorul rămâne la subiect. „Înfășoară ușor” este un singur cuvânt și înseamnă ceva care se pune ușor în jurul a ceva, sau se înfășoară. Scriitorul se gândește aici evident la o îmbrăcămintă lungă sau la ceva de aceeași natură, care în timpul alergării se înfășoară ușor în jurul picioarelor și de care picioarele se pot împiedica. „Păcatul” se referă la orice faptă păcătoasă; în epistola către Evrei ne gândim înainte de toate la păcatul necredinței, al răzvrătirii și al egoismului. Dacă astfel de lucruri se întâlnesc la unii cititori, atunci ei trebuie să renunțe la ele, căci altfel se vor împiedica în alergarea lor și vor cădea – adică se vor pierde.

Cu răbdare: alergătorul trebuie nu numai să meargă bine pregătit la start, el trebuie și în timpul alergării să nu șovăie sau să se oprească. Unii evrei au început probabil la fel de bine ca și

galatenii („Voi alergați bine, cine va opriti?” Galateni 5.7), însă prin învățături false și necaz au fost opriți așa cum au fost galatenii. „Aveți nevoie de răbdare ...” (Evrei 10.36).

Alergarea: cuvântul acesta are un înțeles general: „competiție”, „întrecere”, „luptă”, vezi Filipeni 1.30; Coloseni 2.1; 1 Tesaloniceni 2.2; 1 Timotei 6.12; 2 Timotei 4.7. Verbul corespunzător „a lupta” este tradus în 1 Corinteni 9.25 cu „a lua parte la un concurs”. Cuvântul înrudit *agonia* („agonie”) este tradus în Luca 22.44 cu „luptă mai grea (sau: mai intensă)”; versetul acesta este semnificativ deoarece Evrei 12.2 ne prezintă pe Isus în „luptă” (crucea, ocară) ca model.

Care ne stă înaintea: aceasta înseamnă că pista de alergare stă înaintea alergătorului; când el a stat pe punctul de start – și evreii trebuiau într-un anumit sens să înceapă din nou (Evrei 5.12) – el vedea înaintea lui toată pista pe care trebuia să alerge.

Versetul 2: alergătorul vede nu numai pista înaintea lui, ci în afară de aceasta el vede la capătul ei și finalul mult dorit. Drumețul privește liniștit și interesat în jurul lui, însă alergătorul la concurs nu-și poate permite aceasta. El trebuie să nu privească la lucrurile din jurul lui care îl atrag și să aibă ochi îndreptați exclusiv spre țelul final. Aceasta este cuprins în cuvântul „a vedea”, textual „a privi în altă parte”. Țelul final este „Isus”. Acesta este unul din cele nouă locuri unde Numele în epistola către Evrei se întâlnește sub această formă prescurtată. El este Omul smerit, care a alergat înaintea noastră aici pe pământ pe pista de alergare, și care a ajuns deja la sfârșitul acesteia în glorie. Pentru acela pentru care Isus glorificat este destul ca țel final dorit, pentru acesta este și putere spirituală ca să renunțe la tot ce este în plus și să continue alergarea până la final. Toți eroii credinței vechi-testamentali au mers înaintea noastră pe drumul credinței, însă ei nu au ajuns în glorie (compară cu Evrei 11.40). Însă Hristos nu este numai eroul credinței cel mai mare dintre toți aceștia, ci El este și Inițiatorul și Desăvârșitorul drumului nostru de credință, și este singurul care a ajuns deja la finalul minunat al drumului de credință, deoarece El ca Înainte-mergător a intrat în partea dinapoi a perdelei (Evrei 6.19).

Inițiatorul: cuvântul acesta l-am întâlnit deja în Evrei 2.10; vezi și Faptele apostolilor 5.31 și „Inițiatorul” în Faptele apostolilor 3.15. Cuvântul are aici același sens ca în Evrei 2: Isus este Conducătorul pe drumul credinței, care merge înaintea noastră pe drumul nostru până când noi am obținut țelul final al credinței, mântuirea deplină (compară cu Evrei 10.39). Cuvântul *archegon* se compune din *arche*, „întâiul”, „cel mai cu vază” și *argo*, „a conduce”. El merge înaintea taberei ca un bun Conducător și este un model mare în luptă, în alergare. Mai mult decât atât, El este Conducătorul (Inițiatorul) cel mai cu vază (suprem), și prin aceasta este mult mai presus de toți eroii credinței, care au fost numiți în Evrei 11.

Desăvârșitorul: Isus este Acela care conduce pe credincioși pe calea credinței la desăvârșire (compară cu Evrei 11.40). Însă El este și Acela care aici pe pământ a dus viața Sa de credință pe cel mai înalt punct. El a trăit aici ca „Isus”, Omul smerit pe pământ, în desăvârșită încredere a credinței față de Dumnezeu și Tatăl Său; astfel El prin desăvârșirea Lui proprie a ajuns la țelul final desăvârșit al vieții de credință și prin meritele proprii a intrat în glorie. Deci El conduce pe

credincioși în glorie nu numai prin modelul propriu, ci și prin puterea Sa. De aceea El nu este simplu Unul dintre acești eroi ai credinței, nici măcar unul foarte deosebit, ci El este absolut unic. El este Desăvârșitorul vieții de credință, al umblării prin credință. Nimeni nu a mers pe un drum de suferințe așa de adânci pe care era nevoie de o așa mare încredere a credinței, și nimeni nu a fost în suferințele lui și în lupta lui așa de desăvârșit ca El.

Bucuria pusă înaintea Lui: și Isus a avut înaintea ochilor pe drumul Său de credință un țel minunat, demn de dorit, exact așa ca și evreii. Prin faptul că El a privit numai la acest țel, El a avut putere să îndure crucea și să disprețuiască rușinea. Nimic nu-L putea reține, așa de mare era bucuria Lui, care era pregătită pentru El. Mulți comentatori pornesc de la înțelesul obișnuit al lui anti și folosesc formularea „în loc de” și nu „pentru” precum este în textul nostru (Vincent Wuest, Grosheide). Bucuria ar fi atunci nu una viitoare, ci ar fi bucuria din trecut, pe care Isus a savurat-o la sânul Tatălui înainte ca El să devină Om. În acest caz ar trebui să se traducă: „... pe care El în loc de bucuria care era [până atunci] înaintea Lui, a îndurat crucea ...”. Alții se gândesc la bucuria pe care Isus ar fi putut s-o aibă pe pământ, dacă evreii L-ar fi recunoscut ca Mesia. Desigur astfel de interpretări nu sunt imposibile în acest context, însă eu prefer să mă gândesc la bucuria viitoare. Și în versetul 16 anti înseamnă „pentru ca” sau „pentru”. În afară de aceasta este judicios atât în versetul 1 cât și în versetul nostru cuvântul *prokeimenos* („care este/era înainte ...”) să i se dea înțelesul de viitor. Așa cum pentru noi pista de alergare cu țelul ei stă înaintea noastră, tot așa stătea bucuria ca țel minunat înaintea lui Hristos. Așa cum noi avem un țel final în cer, Isus, tot așa El Însuși avea pe pământ un țel final ceresc: bucuria Biruitorului, a gloriei cerești la dreapta lui Dumnezeu, bucuria de a împărți locul cu mulți frați, care vor ajunge la același țel. Această bucurie L-a însuflețit așa de mult, că El a îndurat crucea pentru aceasta.

... a îndurat crucea ... a disprețuit rușinea: „a îndurat” vine din aceeași rădăcină a cuvântului ca „răbdare” din versetul 1, așa că și aici cuvântul este continuat paralel: așa cum Isus a răbdat în suferințele crucii Sale, la fel și cititorii trebuiau să rabde pe drumul credinței lor. Cuvântul „cruce” nu este însoțit de articol, deoarece aici nu este vorba de o cruce în sine, (evreii probabil nu ar muri pe o cruce), ci de felul suferințelor îndurate de Domnul. Umblarea Lui prin credință a mers așa de departe, că El a luat chiar o cruce asupra Sa. Aici nu este vorba de suferințele ispășitoare – în privința aceasta Isus este unic – ci de suferințele de care El a avut parte, pentru că drumul lui de credință trecea printr-o lume păcătoasă de oameni, așa cum era și în cazul evreilor. De aceea crucea este legată aici cu rușinea, de care El a avut parte din partea oamenilor: „împotrivire de la păcătoși” (versetul 3). Rușinea, de care ne fac parte oamenii, poate ușor să ne abată de la mărturia credinței; însă Isus a avut ochii îndreptați ținând spre bucuria care era înaintea Lui și a avut curajul spiritual să nu Se lase reținut prin rușine. El a considerat-o a fi nimic. Observă bine: nu se spune că El a disprețuit crucea, căci crucea însemna nu numai rușinea pe care I-au adus-o oamenii. Cu toate că celelalte aspecte ale crucii nu sunt aici subiectul, ele nu pot fi uitate; ele sunt așa de importante că nu se poate spune că Isus a disprețuit crucea.

Versetul 2c: Grosheide gândește că „bucuria” în acest verset nu poate fi bucuria viitoare, căci în acest caz ea ar putea fi în ceea ce privește conținutul aceeași ca înălțarea la sfârșitul acestui

verset. Nu înțeleg logica acestui argument. Începutul versetului ne arată țelul final, pe care Isus îl avea înaintea ochilor, partea de mijloc descrie drumul pe care El a mers, ca să ajungă la acest țel, și finalul versetului descrie cum Isus a ajuns la țel. El S-a așezat la dreapta tronului lui Dumnezeu. Aceasta este ultima dată din cinci, unde noi găsim această expresie în epistola către Evrei (vezi Evrei 1.3,13; 8.1; 10.12), și de fiecare dată scriitorul dă un alt motiv pentru care Isus a ocupat acest loc la dreapta lui Dumnezeu (vezi comentariul la diferitele locuri). Aici este, pentru că El ca model desăvârșit a terminat pe pământ în chip desăvârșit drumul credinței al unui Om închinat lui Dumnezeu; El are dreptul la acest loc, nu numai pe baza gloriei Sale divine (Evrei 1.3) sau pe baza lucrării Sale înfăptuite (Evrei 10.12), ci și pe baza vieții Sale desăvârșite ca Om pe pământ. Observă timpul perfect: El S-a așezat (odată pentru totdeauna), El nu mai trebuie să meargă pe drumul de credință, El a terminat totul. La fel va fi odată pentru totdeauna un sfârșit al încercărilor credinței noastre pe pământ, și noi vom primi un loc veșnic în glorie.

Versetul 3: Isus în glorie este țelul pentru credință; Isus pe pământ este modelul pentru credință. Noi „privim” la Isus glorificat (versetul 2), noi „contemplăm” pe Isus smerit (versetul nostru).

Uitați-vă bine [contemplați]: aceasta vine de la analogizomai, din care derivă cuvântul nostru analogie (concordanță). Cuvântul înseamnă de fapt: „priviți prin comparație, contemplați, prin aceea că lucrurile privite sunt puse alături de altele”. Evreii ar trebui să-L privească pe Isus așa fel, ca ei să-L compare cu propriile necazuri, ca să ajungă la concluzia că încercările lor nu se compară cu ale Lui și să primească putere din modelul Lui, ca să nu capituleze. Găsim aici iarăși același cuvânt „a îndura” ca în versetul 2, înrudit cu „a răbda” în versetul 1. Cu cât mai mare era răbdarea lui Isus în împrejurări cu mult mai grele decât răbdarea evreilor în împrejurări mult mai ușoare!

Împotrivire de la păcătoși: cuvântul antiloia înseamnă textual „opозиție”, dar poate avea și un alt înțeles: „împotrivire”. Domnul Isus a avut parte din partea păcătoșilor (în realitate aceștia sunt întreaga generație de oameni păcătoși rezumați în conducătorii iudei și păgâni) de împotrivire în cuvânt și faptă, exact așa cum aveau parte și evreii. Isus niciodată nu a avut a face cu păcatul personal, care ar fi putut să-l înfășoare (compară cu versetul 1), însă El a avut a face cu păcătoși, care I se împotriveau și năzuiau să-L împiedice în alergarea Lui. Tocmai pentru că ei erau păcătoși, prin natura lor păcătoasă nu puteau altceva decât să se împotrivescă Celui fără de păcat; El era realmente „un semn care va stârni împotrivire” (un cuvânt asemănător cu cel din Luca 2,34). Ei L-au acoperit cu ocară și I-au pregătit crucea.

Față de sine: multe manuscrise au aici „față de Sine Însuși”. De fapt acest fel de interpretare este sprijinit prin mărturia mult mai puternică a unui manuscris, decât această interpretare în text. În afară de aceasta este o interpretare mult mai grea de înțeles, așa că mai degrabă trebuie să se presupună că copiii au schimbat „sine însuși” în „sine”, decât invers. Problema este de fapt că interpretarea „sine însuși” este așa de greu de explicat, încât aproape că nu se poate da un înțeles bine chibzuit pentru aceasta. S-ar putea cel mult încerca să se explice expresia „împotrivire față de sine însuși” în așa fel că împotrivirea era îndreptată literalmente împotriva lui Hristos, însă în urmările ei era îndreptată împotriva celor care exercitau împotrivirea.

Obosiți ... epuizați: se poate imagina foarte bine că necazul, de care evreii au avut parte în primul rând din partea concetățenilor lor de odinioară, i-au descurajat și chiar i-au adus la cădere (vezi Evrei 10.32-39). Dar ei trebuiau să-și îndrepte ochii spre marele lor Model, Isus, care a avut parte de încercări mult mai mari și care chiar a fost dus la moarte prin mâna oamenilor – în ceea ce privește responsabilitatea lor. Evreii nu ajunseseră așa de departe (compară cu versetul 4). Ei trebuiau să se orienteze după suferințele mult mai grele ale lui Hristos și la răbdarea Lui mult mai mare, atunci ei nu vor obosi. Dacă alergătorul obosește, el fuge mai încet, până când ajunge să cadă, „se epuizează”. Așa puteau evreii să se epuizeze (în sufletele lor) în alegerea lor spirituală. „Sufletul” (aici nu se poate diferenția de inimă și duh) este locul unde credința își are reședința (Evrei 10.39; compară cu Evrei 6.19). Unul care este epuizat în sufletul lui se aseamănă cu disprețuirea credinței.